Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU PRESIDENDI MÄÄRUS

10. märts 2023*

Apellatsioonkaebus – Menetlusse astumine – Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teine lõik – Huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu – Konkurents – Koondumised – Ravimitööstuse turg – Euroopa Komisjoni otsus vaadata läbi koondumistehing, mille on talle üle andnud liikmesriigi konkurentsiasutus – Komisjoni otsus, millega rahuldatakse teiste liikmesriikide taotlused algse üleandmistaotlusega ühineda – Kutseühing, mis ei ole asjaomast sektorit esindav – Loa andmata jätmine

Kohtuasjas C-625/22 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 30. septembril 2022 esitatud apellatsioonkaebus,

Grail LLC, asukoht Menlo Park (Ameerika Ühendriigid), esindajad: *avocat* A. Giraud, *abogado* J. M. Jiménez-Laiglesia Oñate, *solicitor* D. Little, *abogado* J. Ruiz Calzado ja *advocaat* S. Troch,

apellant,

teised menetlusosalised:

Illumina, Inc., asukoht San Diego (Ameerika Ühendriigid), esindajad: D. Beard, *BL*, *abogada* J. Blanco, B. Cullen, *BL*, *abogado* F. González Díaz, *barrister* J. Holmes, *avvocati* G. Rizza ja M. Siragusa,

hageja esimeses kohtuastmes,

Euroopa Komisjon, esindajad: G. Conte, N. Khan, ja C. Urraca Caviedes,

kostja esimeses kohtuastmes,

Kreeka Vabariik,

Prantsuse Vabariik, esindajad: T. Stéhelin ja N. Vincent,

Madalmaade Kuningriik, esindajad: M. K. Bulterman ja P. P. Huurnink,

EFTA järelevalveamet, esindajad: C. Simpson, M. Sánchez Rydelski ja M. M. Joséphidès,

menetlusse astujad esimeses kohtuastmes,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

EUROOPA KOHTU PRESIDENT,

võttes arvesse ettekandja-kohtunik N. Wahli ettepanekut,

olles ära kuulanud kohtujurist N. Emiliou,

on teinud järgmise

määruse

1 Grail LLC palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 13. juuli 2022. aasta otsuse Illumina *vs*. komisjon (T-227/21, EU:T:2022:447), millega Üldkohus jättis rahuldamata hagi nõudega tühistada esiteks komisjoni 19. aprilli 2021. aasta otsus C(2021) 2847 (final), millega rahuldatakse Prantsuse konkurentsiasutuse taotlus vaadata läbi koondumine, mis puudutab seda, et Illumina, Inc. omandab Grail, Inc üle ainukontrolli (juhtum COMP/M.10188 – Illumina/Grail), teiseks komisjoni 19. aprilli 2021. aasta otsused C(2021) 2848 (final), C(2021) 2849 (final), C(2021) 2851 (final), C(2021) 2854 (final) ja C(2021) 2855 (final), millega rahuldatakse Kreeka, Belgia, Norra, Islandi ja Madalmaade konkurentsiasutuste taotlused selle üleandmistaotlusega ühineda, ning kolmandaks komisjoni 11. märtsi 2021. aasta kiri, milles teavitatakse Illuminat ja Graili üleandmistaotlusest.

2 Association française des juristes d'entreprise (AFJE) ja association européenne des juristes d'entreprise (AEJE) taotlesid 9. jaanuaril 2023 Euroopa Kohtu kantseleisse esitatud dokumentidega Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu ning Euroopa Kohtu kodukorra artiklite 130 ja 190 alusel luba astuda käesolevas kohtuasjas menetlusse Graili nõuete toetuseks.

3 Pärast seda, kui Euroopa Kohtu kohtusekretär oli vastavalt kodukorra artikli 131 lõikele 1, mida kohaldatakse apellatsioonimenetluses vastavalt kodukorra artikli 190 lõikele 1, toimetanud pooltele kätte AFJE ja AEJE esitatud menetlusse astumise avaldused, esitasid Illumina, Grail ja Euroopa Komisjon ettenähtud tähtaja jooksul oma märkused nende avalduste kohta.

4 Illumina ja Grail teatasid, et nad toetavad neid menetlusse astumise avaldusi, komisjon aga palus need avaldused rahuldamata jätta.

Menetlusse astumise avaldused

5 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu kohaselt on igal isikul, kellel on huvi sellise Euroopa Kohtusse esitatud kohtuvaidluse lahenduse vastu, mis ei ole liikmesriikidevaheline, Euroopa Liidu institutsioonide vaheline või ühelt poolt nende liikmesriikide ja teiselt poolt nende institutsioonide vaheline, õigus astuda selles kohtuvaidlustes menetlusse.

6 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb mõistet „huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu" selle sätte tähenduses määratleda kohtuasja eset arvestades ning käsitleda seda otsese ja olemasoleva huvina nõuete endi suhtes, mitte huvina esitatud väidete ja argumentide suhtes. Nimelt viitab väljend „kohtuvaidluse lahendus" nõutavale lõplikule otsusele, nagu see fikseeritakse tehtava kohtuotsuse resolutsioonis (Euroopa Kohtu presidendi 7. veebruari 2019. aasta määrus Bayer CropScience ja Bayer *vs*. komisjon, C-499/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:107, punkt 5 ja seal viidatud kohtupraktika).

7 Sellega seoses tuleb eelkõige kontrollida, kas vaidlustatud akt puudutab menetlusse astumise avalduse esitanud isikut otseselt ja tema huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu on kindel. Põhimõtteliselt võib aga huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu pidada piisavalt otseseks vaid juhul, kui see lahendus võib muuta menetlusse astumise avalduse esitanud isiku õiguslikku olukorda (Euroopa Kohtu presidendi 27. veebruari 2019. aasta määrus Uniwersytet Wrocławski ja Poola *vs.* ERA, C-515/17 P ja C-561/17 P, ei avaldata, EU:C:2019:174, punkt 8 ja seal viidatud kohtupraktika).

8 Samas võib väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kutseala esindusühingul, mille eesmärk on kaitsta oma liikmete huve, lubada menetlusse astuda, kui kohtuvaidlus tõstatab selliseid põhimõttelisi küsimusi, mis mõjutavad neid huve (Euroopa Kohtu presidendi 1. oktoobri 2019. aasta määrus komisjon *vs.* Ville de Paris jt, C-179/19 P, ei avaldata, EU:C:2019:836, punkt 7, ning 1. septembri 2022. aasta määrus kohtuasjas Google ja Alphabet *vs.* komisjon, ei avaldata, C-48/22 P, EU:C:2022:667, punkt 7 ning seal viidatud kohtupraktika). Seega tuleb nõue, et sellisel ühingul on otsene ja olemasolev huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu, lugeda täidetuks, kui ühing tõendab, et ta on sellises olukorras, sõltumata sellest, kas kohtuvaidluse lahendus võib muuta ühingu kui sellise õiguslikku olukorda.

9 Nimelt on kutseala esindusühingute menetlusse astumise õiguse laia tõlgendamise eesmärk võimaldada paremini hinnata konteksti, milles kohtuasjad on liidu kohtutele esitatud, vältides samal ajal suurt hulka üksikuid menetlusse astujaid, mis võib ohustada menetluse tõhusust ja ladusat kulgu (vt selle kohta Euroopa Kohtu presidendi 17. juuni 1997. aasta määrus National Power ja PowerGen *vs.* komisjon, C-151/97 P(I) ja C-157/97 P(I), EU:C:1997:307, punkt 66, ning 1. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Ville de Paris jt, C-179/19 P, ei avaldata, EU:C:2019:836, punkt 12). Erinevalt enda nimel tegutsevatest füüsilistest ja juriidilistest isikutest võivad kutsealased esindusühingud taotleda menetlusse astumist Euroopa Kohtule esitatud kohtuvaidluses mitte individuaalsete huvide, vaid oma liikmete kollektiivsete huvide kaitseks. Sellise ühingu menetlusse astumine pakub üldist perspektiivi nendest kollektiivsetest huvidest, mida mõjutab põhimõtteline küsimus, millest sõltub kohtuvaidluse lahendus, ja võimaldab seega Euroopa Kohtul paremini hinnata konteksti, milles kohtuasi talle on esitatud.

10 Seega, vastavalt käesoleva kohtumääruse punktis 8 meelde tuletatud kohtupraktikale ja nagu nähtub täpsemalt Üldkohtu praktikast (vt Üldkohtu kolmanda koja (laiendatud koosseisus) presidendi 6. oktoobri 2021. aasta määrus Illumina *vs.* komisjon, T-227/21, EU:T:2021:672, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika), võib ühingul lubada kohtuasjas menetlusse astuda, kui ta esiteks esindab märkimisväärset arvu asjaomases sektoris tegutsevaid ettevõtjaid, kui teiseks tema eesmärk hõlmab tema liikmete huvide kaitset, kui kolmandaks võib kohtuasi tõstatada asjaomase sektori toimimist mõjutavaid põhimõttelisi küsimusi ja kui seega neljandaks võib tehtav otsus oluliselt mõjutada tema liikmete huve.

11 Just nende tingimuste alusel, millega tuleb nõustuda, tuleb AFJE ja AEJE esitatud menetlusse astumise avalduste põhjendatust uurida.

12 AFJE ja AEJE väidavad oma avalduste põhjendamiseks esiteks, et nad esindavad märkimisväärset arvu liikmeid, kes tegutsevad käesolevas asjas käsitletava koondumisega seotud majandussektoris. AFJE esindab nimelt kogu Prantsusmaa ettevõtte juristide kogukonda ja katab kõiki Prantsuse majandussektoreid. AEJE on 22 Euroopa ettevõtte juristide ühingu katusorganisatsioon ja esindab seega kõiki Euroopa majandussektoreid hõlmavate ettevõtte juristide ühingute ühiseid huve. Teiseks on AFJE ja AEJE, mille eesmärk on õigusriigi ja õiguskindluse põhimõtte kaitse Euroopas, ülesanne seista oma liikmete huvide eest ja neid kaitsta. Kolmandaks tõstatab käesolev

kohtuasi põhimõttelisi küsimusi, mis on seotud nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜT 2004, L 24, lk 1; ELT eriväljaanne 08/03, lk 40) artikli 22 tõlgendamisega ja mis mõjutavad eri majandussektorite õigustehinguid. Neljandaks võib apellatsioonkaebuse tulemus oluliselt mõjutada AFJE ja AEJE esindatavaid huve. Täpsemalt peaksid ettevõtte juristid seoses koondumistega olema võimelised rakendama selgeid ja prognoositavaid menetlusi, et vältida seda, et koondumiste kontrollimiseks pädev reguleeriv asutus asetab äriühingud, kelle töötajad nad on, raskustesse või et nad on sunnitud katkestama juba alustatud või isegi lõpetatud koondumise.

13 Need argumendid ei võimalda rahuldada käesolevaid menetlusse astumise avaldusi.

14 Esimesena ei tõenda AFJE ja AEJE, et käesoleva kohtuvaidluse lahendus mõjutaks nende või nende liikmete huve käesoleva kohtumääruse punktides 6 ja 7 viidatud kohtupraktika tähenduses. Kuna käesolevas kohtuasjas käsitletav koondumine ei mõjuta ei neid ühinguid ega nende liikmeid, mida nad pealegi ei väida, ei saa tehtava kohtuotsuse resolutsioon nende õiguslikule olukorrale avaldada otsesest ja olemasolevat mõju.

15 Teisena ei tõenda AFJE ja AEJE, et esiteks nad esindavad käesoleva määruse punktis 10 meelde tuletatud põhimõtete kohaselt märkimisväärset arvu ettevõtjaid, kes tegutsevad käesolevas asjas käsitletava koondumisega seotud sektoris, et teiseks võib kohtuasi tõstatada põhimõttelisi küsimusi, mis mõjutavad selle sektori toimimist, ja et kolmandaks võib tehtav kohtuotsus nende liikmete huve oluliselt mõjutada.

16 Nimelt tuleb märkida, et käesolevas kohtuasjas käsitletav koondumine puudutab järgmise põlvkonna genoomijärjendamisel (*next-generation sequencing*, „NGS“) põhinevate vähi varase sõeluuringu vereanalüüside sektorit ning laiemalt farmaatsia- ja/või meditsiiniseadmete sektorit.

17 Sellega seoses tuleb märkida, et kuigi – nagu nähtub käesoleva kohtumääruse punktis 9 viidatud kohtupraktikast – kutsealade esindusühingute menetlusse astumise õiguse laia tõlgendamise eesmärk on võimaldada paremini hinnata konteksti, milles kohtuasjad on liidu kohtutele esitatud, vältides samal ajal suurt hulka üksikuid menetlusse astujaid, mis võib ohustada menetluse tõhusust ja ladusat kulgu, ei ole selle eesmärk siiski lubada menetlusse astuda mitteesinduslikel ühingutel, kellel on vaid kaudne ja hüpoteetiline huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu.

18 Kui Euroopa Kohus nõustuks AFJE ja AEJE poolt esitatud põhjuste alusel sellega, et ettevõtte juriste esindav ühing võib astuda menetlusse sellises kohtuasjas nagu käesolev kohtuasi, saaks selline ühing järelikult astuda menetlusse enamikus liidu kohtutes toimuvates menetlustes, mis on seotud liidu õiguse konkurentsinormide tõlgendamisega, kuna sellistes menetlustes võidakse alati tugineda analoogsetele põhjustele.

19 Seega tuleb eespool toodut arvestades järeldada, et sõltumata sellest, kas AFJE ja AEJE on kutseala esindusühingud ja kas nende eesmärk hõlmab nende liikmete huvide kaitset, ei ole nad tõendanud huvi kohtuasja lahenduse vastu Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu tähenduses. Seetõttu tuleb nende menetlusse astumise avaldused rahuldamata jätta.

20 Seda järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et liidu kohtud on teatud kohtuasjades andnud advokaatide ja õigusnõustajate esindusühingutele loa menetlusse astuda, kuna need kohtuasjad puudutasid põhimõttelisi küsimusi, mis võisid mõjutada nende liikmete huve. Eelkõige tuleb selles osas märkida, et kohtuasi, milles tehti Euroopa Kohtu presidendi 5. juuli 2018. aasta

määrus Uniwersytet Wrocławski ja Poola *vs.* ERA (C-515/17 P ja C-561/17 P, ei avaldata, EU:C:2018:553), puudutas sõltumatuse tingimuse täitmist, mida nõutakse juhul, kui liidu kohtus esindab poolt õigusnõustaja, kes on selle poolega seotud tsiviilõigusliku lepinguga, mis puudutab külalisõpetajana osutatavaid teenuseid, ja kujutas endast seega põhimõttelist küsimust, mis võib mõjutada õigusnõustajaid esindava kutseühingu huve.

21 Kõigist eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et AFJE ja AEJE ei ole tõendanud, et neil on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu tähenduses huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu, ja seega tuleb nende menetlusse astumise avaldused rahuldamata jätta.

Kohtukulud

22 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna AFJE ja AEJE menetlusse astumise avaldused jäeti rahuldamata ja komisjon on nõudnud neilt kohtukulude välja mõistmist, tuleb otsustada, et käesolevate menetlusse astumise avaldustega seotud kulud tuleb jätta nende kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohtu president otsustab:

1. **Jätta association française des juristes d'entreprise'i (AFJE) ja association européenne des juristes d'entreprise'i (AEJE) menetlusse astumise avaldused rahuldamata.**

2. **Mõista käesolevate menetlusse astumise avaldustega seotud kulud välja association française des juristes d'entreprise'ilt (AFJE) ja association européenne des juristes d'entreprise'ilt (AEJE).**

Allkirjad